

Stolarski, Andrzej

Working Paper

Wpływ metod poboru i terminu rozliczenia podatku CIT na strategię zarządzania płynnością przedsiębiorstwa. Analiza na podstawie rozwiązań przyjętych w krajach Unii Europejskiej

Institute of Economic Research Working Papers, No. 108/2015

Provided in Cooperation with:

Institute of Economic Research (IER), Toruń (Poland)

Suggested Citation: Stolarski, Andrzej (2015) : Wpływ metod poboru i terminu rozliczenia podatku CIT na strategię zarządzania płynnością przedsiębiorstwa. Analiza na podstawie rozwiązań przyjętych w krajach Unii Europejskiej, Institute of Economic Research Working Papers, No. 108/2015, Institute of Economic Research (IER), Toruń

This Version is available at:

<https://hdl.handle.net/10419/219724>

Standard-Nutzungsbedingungen:

Die Dokumente auf EconStor dürfen zu eigenen wissenschaftlichen Zwecken und zum Privatgebrauch gespeichert und kopiert werden.

Sie dürfen die Dokumente nicht für öffentliche oder kommerzielle Zwecke vervielfältigen, öffentlich ausstellen, öffentlich zugänglich machen, vertreiben oder anderweitig nutzen.

Sofern die Verfasser die Dokumente unter Open-Content-Lizenzen (insbesondere CC-Lizenzen) zur Verfügung gestellt haben sollten, gelten abweichend von diesen Nutzungsbedingungen die in der dort genannten Lizenz gewährten Nutzungsrechte.

Terms of use:

Documents in EconStor may be saved and copied for your personal and scholarly purposes.

You are not to copy documents for public or commercial purposes, to exhibit the documents publicly, to make them publicly available on the internet, or to distribute or otherwise use the documents in public.

If the documents have been made available under an Open Content Licence (especially Creative Commons Licences), you may exercise further usage rights as specified in the indicated licence.

<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Institute of Economic Research Working Papers

No. 108/2015

**Wpływ metod poboru i terminu rozliczenia podatku
CIT na strategię zarządzania płynnością
przedsiębiorstwa.
Analiza na podstawie rozwiązań przyjętych w krajach
Unii Europejskiej.**

Andrzej Stolarski

The paper submitted to

**VIIIth INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED ECONOMICS
CONTEMPORARY ISSUES IN ECONOMY
under the title
MARKET OR GOVERNMENT?**

Institute of Economic Research and Polish Economic Society Branch in
Toruń

18-19 June 18-19, 2015, Toruń, Poland

Toruń, Poland 2015

© Copyright: Creative Commons Attribution 3.0 License

mgr Andrzej Stolarski
andrzej.stolarski@uni.lodz.pl

Uniwersytet Łódzki, Instytut Finansów, Katedra Rachunkowości i Finansów MSP

Wpływ metod poboru i terminu rozliczenia podatku CIT na strategię zarządzania płynnością przedsiębiorstwa. Analiza na podstawie rozwiązań przyjętych w krajach Unii Europejskiej.

Słowa kluczowe: *podatek, CIT, płynność, preferencje podatkowe, optymalizacja podatkowa*

Jednym z podstawowych obowiązków przedsiębiorców jest terminowe opłacanie podatków, w tym podatku dochodowego od osób prawnych (ang. Corporate Income Tax), który występuje we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Podatkiem tym są obciążone spółki kapitałowe, niektóre rodzaje spółek osobowych oraz inne osoby prawne.

Pomimo powszechności tego podatku oraz podobieństw w jego ramowej konstrukcji, tj. przedmiotu i podmiotu opodatkowania, w poszczególnych krajach Unii występuje wiele różnic. Dotyczą one między innymi stawki podatku a także sposobu i terminów rozliczania. Co do zasady podatek CIT jest rozliczany w okresach rocznych, ale jego pobór i zapłata dokonywana jest na wiele sposobów.

W zależności od przyjętych rozwiązań w danym kraju Unii, podatek CIT może być pobierany w formie zaliczek w ciągu roku podatkowego, co miesiąc lub co kwartał. Zaliczki ustalane są na podstawie bieżących dochodów, osiągniętych w trakcie trwania roku podatkowego lub też na podstawie lat wcześniejszych. W niektórych krajach podatki pobierane są raz do roku a terminy rozliczenia i zapłaty podatku różnią się znacząco w poszczególnych państwach.

Zarządzanie finansami przedsiębiorstw wymaga szczególnej dbałości o płynność finansową, w tym także o zapewnienie środków na zaspokojenie zobowiązań podatkowych. W przypadku podatku CIT przedsiębiorcy działający w różnych krajach Unii, ze względu na obowiązujące w nich prawodawstwo podatkowe, mogą stosować inne strategie zarządzania płynnością.

W Polsce podatnicy podatku CIT, co do zasady, w ciągu roku podatkowego, są zobowiązani do wpłat miesięcznych zaliczek na podatek. Istnieją jednak w polskim prawodawstwie dotyczącym podatku dochodowego od osób prawnych, preferencje pozwalające na przyjęcie korzystnych dla przedsiębiorstwa strategii opłacania podatku. Należą do nich: możliwość zapłaty zaliczek kwartalnych, zapłaty w formie uproszczonych zaliczek lub zmiana roku podatkowego.

Metodologia

Niniejsze opracowanie zostało przygotowane w oparciu o studia nad literaturą tematu, badanie aktów prawnych, raportów przygotowanych przez firmę oraz informacji zawartych w bazach danych, dotyczących zasad opodatkowania w krajach Unii Europejskiej.

1. Charakterystyka podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)

Podatek dochodowy od osób prawnych został wprowadzany w Polsce ustawą z dnia 15 lutego 1992 r. W okresie obowiązywania wielokrotnie dokonywano zmian w tej ustawie, dotyczących między innymi grupy podmiotów objętych podatkiem, stawek podatku, sposobu poboru podatku (Ickiewicz, 2014, s. 35).

Ustawa określa, jakie podmioty podlegają podatkowi dochodowemu od osób prawnych, definiuje zakres obowiązku podatkowego jaki ciąży na podatnikach, podstawę opodatkowania sposób jego naliczania oraz metody poboru.

Niniejszy artykuł jest poświęcony metodom poboru oraz formom zapłaty podatku dochodowego od osób prawnych, również w poszczególnych krajach europejskich oraz jest próbą analizy ich wpływu na sytuację finansową przedsiębiorstw, podlegającym podatkowi.

Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami, podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych, (ang. Corporate Income Tax, w skrócie CIT) są (Ickiewicz, 2014, s. 36):

- spółki kapitałowe (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna, także gdy są jeszcze w stanie organizacji)
- spółki komandytowo-akcyjne
- przedsiębiorstwa państwowe
- spółdzielnie
- banki komercyjne
- fundacje, stowarzyszenia

Podatnikiem podatku są też podatkowe grupy kapitałowe, utworzone przez pozostające w związkach kapitałowych spółki prawa handlowego, przy spełnieniu dodatkowych warunków (Felis & Jamroży & Szlęzak-Matusiewicz, 2010, s. 126).

Podmioty zagraniczne, które nie posiadają osobowości prawnej, ale objęte podatkiem CIT zgodnie z przepisami państwa, w którym znajduje się ich siedziba, także są podatnikiem w rozumieniu polskich przepisów.

Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym jest osiągnięty przez podatnika dochód, bez względu na źródło, z jakiego został osiągnięty. Zgodnie z zawartą w ustawie definicją, dochodem jest nadwyżka sumy

przychodów nad kosztami ich uzyskania. W przypadku, gdy koszty uzyskania, przewyższają sumę przychodów, mowa jest o stracie.

Jeżeli siedziba lub miejsce sprawowania zarządu podatnika znajduje się na terenie Polskie, to podatnik zobligowany jest do zapłaty podatku CIT ze wszystkich źródeł niezależnie od miejsca, kraju jego pochodzenia, osiągnięcia.

Podatnicy, jeżeli nie mają siedziby, lub zarządu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej podlegają podatkowi od osób prawnych jedynie od dochodów osiągniętych w naszym kraju.

Jak zostało już wcześniej wspomniane, podstawą opodatkowania, naliczenia kwoty podatku jest osiągnięty dochód. Dochód może być pomniejszony o ulgi podatkowe np. darowizny, lub wydatki na badania i rozwój oraz część strat z lat ubiegłych, w przypadku, gdy takie wystąpiły.

Pobór CIT odbywa się na zasadzie „samoobliczenia”. Podatnik jest zobowiązany do samodzielnego ustalenia dochodu podlegającego opodatkowaniu, wyliczenia kwoty podatku według obowiązującej stawki oraz wpłaty daniny do urzędu skarbowego. Obecnie, stawka podatku wynosi 19% podstawy opodatkowania.

Okresem rozliczeniowym dla podatku dochodowego jest rok podatkowy. Co do zasady powinien to być rok kalendarzowy. Możliwe jest ustalenie roku podatkowego jako okresu kolejnych dwunastu miesięcy począwszy od dowolnego miesiąca.

W okresie trzech miesięcy po zakończeniu roku podatkowego podatnicy składają zeznanie podatkowe i rozliczają się z podatku za rok podatkowy.

W ciągu roku podatkowego przedsiębiorcy podlegający CIT zobowiązani są do wpłaty zaliczek z tytułu podatku dochodowego za poszczególne miesiące. Ich wysokość jest ustalana, jako różnica pomiędzy podatkiem należnym osiągniętym od początku roku podatkowego, a sumą zaliczek należnych za poprzednie miesiące. Zaliczki wpłacane są do 20 dnia miesiąca, następującego po miesiącu, za który jest sporządzane rozliczenie.

Opisana powyżej metoda poboru podatku ma swoje odstępstwa. W określonych przypadkach, podatnicy mogą wpłacać zaliczki kwartalnie lub miesięcznie, ale na podstawie dochodu, wynikającego z zeznania podatkowego złożonego w roku poprzedzającym dany rok podatkowy. W praktyce zaliczki opłacane są przy wykorzystaniu tej metody, na podstawie dochodu osiągniętego dwa lata wcześniej.

Zdaniem autora metoda poboru podatku ma bezpośredni wpływ na sytuację finansową przedsiębiorstw, a w szczególności płynność. Dalsze rozważania zostaną poświęcone, różnym metodom poboru CIT, jakie zostały przyjęte w krajach Unii Europejskiej temu jak wpływają na sytuację finansową działających w nich przedsiębiorstw.

2. Wpływ obciążeń podatkowych na płynność przedsiębiorstwa

Ordynacja podatkowa w art. 6 zawiera prawną definicję podatku. Zgodnie z jego brzmieniem „podatkiem jest publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej.”

We wcześniejszych przepisach ordynacji określone zostały pojęcia obowiązku podatkowego oraz zobowiązania podatkowego. Zgodnie z ich brzmieniem obowiązek podatkowy to „wynikająca z ustaw podatkowych nieskonkretyzowana powinność przymusowego świadczenia pieniężnego w związku z zaistnieniem zdarzenia określonego w tych ustawach.”

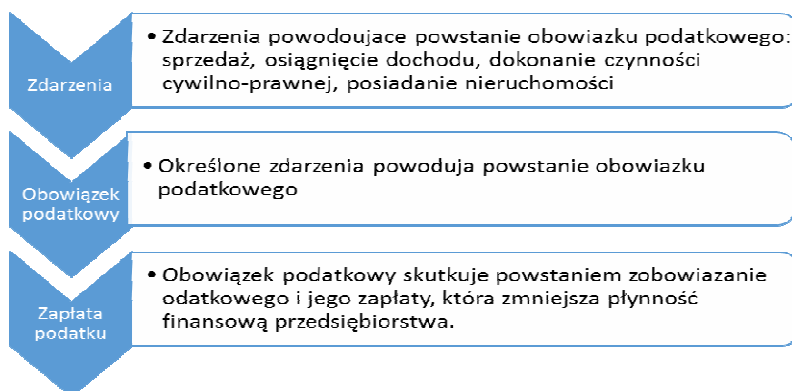
Zobowiązanie podatkowe to według ustawy, wynikające z obowiązku podatkowego powinność podatnika do zapłacenia na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu albo gminy podatku w wysokości, w terminie oraz w miejscu określonych w przepisach prawa podatkowego.

W art 59 ordynacji opisane są sytuacje, w których zobowiązanie podatkowe wygasa. Podstawową przyczyną wygaśnięcia zobowiązania podatkowego jest jego zapłata.

Cytowane powyżej przepisy prawa zestawione w odpowiedni sposób, opisują zjawisko, w którym osoba fizyczna lub prawna na skutek zaistnienia pewnych, opisanych w ustawach podatkowych, zdarzeń staje się podatnikiem, zobowiązanym do zapłaty podatku w formie pieniężnej.

Proces powstania obowiązku podatkowego, zobowiązania podatkowego i jego zapłaty przedstawia poniższy schemat.

Schemat 1. Proces powstawania i wygasania zobowiązań podatkowych

Źródło: opracowanie własne.

W przypadku przedsiębiorców, zdarzenia takie będą powstawały w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej. Na ogół, obowiązek podatkowy powstanie wtedy, z chwilą dokonania sprzedaży i osiągnięcia zysku. Nie są to jednak jedyne możliwości powstania obowiązku podatkowego, gdyż podatkami obłożone są też między innymi posiadanie nieruchomości, czynności cywilnoprawne związane z dokapitalizowaniem, niektórych spółek, umowy pożyczki a także środki transportu.

Niezależnie od efektu ekonomicznego, jaki przynoszą przedsiębiorcy, zdarzenia łączy, powstanie na skutek ich zaistnienia, przymus spełnienia bezwrotnego i nieodpłatnego świadczenia pieniężnego, czyli podatek. Podatek, który musi zostać zapłacony gotówką (Felis & Jamróży & Szlęzak-Matusewicz, 2010, s. 126).

Zapłata podatku stanowi dla przedsiębiorstwa wydatek pieniężny, gdyż jest to zdarzenie, które powoduje odpływ pieniądza z firmy (Tyran, 1999, s. 277). Podatki stanowią jeden z elementów, wpływających na przepływy pieniężne przedsiębiorstwa, jego zdolność do terminowego regulowania zobowiązań krótkoterminowych, czyli płynność (Sierpińska & Jachna, 1993, s. 79) Obowiązek zapłaty podatku, poprzez przymusowy, nieodpłatny i bezwrotny charakter zawsze wpływa ujemnie na przepływy pieniężne i płynność.

Powyższe rozważania dotyczą także podatku dochodowego od osób prawnych. W przypadku tej daniny, zdarzeniem powodującym powstanie obowiązku podatkowego jest osiągnięcie przez przedsiębiorstwo, dochodu. Następnie w oparciu o uzyskany dochód podatnik oblicza samodzielnie kwotę podatku jaki jest zobowiązany zapłacić. Ostatnim etapem jest uregulowanie zobowiązania podatkowego. Dokonuje się tego w opisany prawem sposób, stosując odpowiednią metodę poboru podatku CIT,

3. Metody poboru podatku CIT w krajach należących do Unii Europejskiej

Podatek CIT jest powszechnie stosowany w krajach Unii Europejskiej. Wszystkie państwa, wprowadziły regulacje prawne określające zasady podlegania podatkowi, metody jego rozliczania i poboru. Przyjęte rozwiązania różnią się od siebie. Wspólna jest zasad, że opodatkowany jest dochód, jednak w przypadku chociażby metod poboru istnieją znaczące różnice.

Na podstawie danych zawartych w europejskiej bazie dotyczącej podatków „Tax database” oraz opracowania World Wide Tax Summaries firmy PwC, została opracowana poniższa tabela, przedstawiająca terminy rozliczenia i sposób poboru podatku CIT w poszczególnych krajach Unii.

Tabela 1. Terminy rozliczenia i metody poboru podatku dochodowego od osób prawnych w krajach Uni Europejskiej

Kraj	Termin rozliczenia podatku	Szczególne procedury poboru podatku
Austria	30 czerwca po roku podatkowym	Zaliczki kwartalne, płacone w oparciu o poprzedni rok podatkowy do 15 lutego, 15 maja, 15 sierpnia, 15 listopada
Belgia	Dwa miesiące po zatwierdzeniu sprawozdania (31 sierpień)	Zaliczki kwartalne płatne do 10 kwietnia, 10 lipca, 10 października, 20 grudnia
Bułgaria	31 Marca	Zaliczki miesięczne lub kwartalne
Chorwacja	Cztery miesiące po zakończeniu roku (30 kwietnia)	Zaliczki miesięczne, płacone w oparciu o wyniki poprzedniego roku podatkowego.
Cypr	1 sierpnia	Dwie zaliczki półroczne
Czechy	3 lub 6 miesięcy po zakończeniu roku podatkowego	Zaliczki półroczne lub kwartalne
Dania	1 listopada	Dwie zaliczki płatne do 20 marca i 20 listopada
Estonia	Okresem podatkowym jest miesiąc	Podatek jest płatny do 10 dnia miesiąca, po miesiącu, którego dotyczy rozliczenie
Finlandia	Cztery miesiące po zakończeniu roku podatkowego	Zaliczki miesięczne lub półroczne
Francja	15 kwietnia	Cztery zaliczki płatne 15 marca, 15 czerwca, 15 września, 15 grudnia
Grecja	31 grudnia	Podatek jest płatny w ośmiu ratach po złożeniu rozliczenia
Hiszpania	Sześć miesięcy po zakończeniu roku podatkowego	Trzy zaliczki, w kwietniu, październiku i grudniu
Holandia	Sześć miesięcy po zakończeniu roku obrotowego	Brak zaliczek
Irlandia	W ciągu dziewięciu miesięcy po zakończeniu roku podatkowego	Pierwsza zaliczka w zależności od wielkości podatnika płacona jest na miesiąc lub sześć miesięcy przed końcem roku podatkowego. Pozostała część po rozliczeniu

		rocznym.
Litwa	Sześć miesięcy po zakończeniu roku	Zaliczki kwartalne
Luksemburg	Miesiąc po złożeniu zeznania (30 czerwca)	Zaliczki kwartalne
Łotwa	Cztery lub siedem miesięcy po zakończeniu roku, plus 15 dni	Zaliczki miesięczne
Malta	Dziewięć miesięcy po zakończeniu roku obrachunkowego	Zaliczki, co 4 miesiące
Niemcy	31 maj	Cztery zaliczki 10 marca, 10 czerwca, 10 września, 10 grudnia na podstawie szacowanych wyników
Polska	Trzy miesiące po zakończeniu roku	Zaliczki miesięczne
Portugalia	Pięć miesięcy po zakończeniu roku podatkowego	Trzy zaliczki, płatne w lipcu, we wrześniu i grudniu
Rumunia	25 marca	Zaliczki kwartalne
Słowacja	Trzy miesiące po zakończeniu roku obrachunkowego	Zaliczki miesięczne lub kwartalne
Słowenia	Trzy miesiące po zakończeniu roku obrachunkowego	Zaliczki miesięczne lub kwartalne
Szwecja	Sześć miesięcy po zakończeniu roku podatkowego.	Zaliczki miesięczne
Węgry	31 maja	Zaliczki płacone miesięcznie lub kwartalnie
Wielka Brytania	Dziewięć miesięcy po zakończeniu roku podatkowego	Dla 90% firm brak zaliczek, w przypadku dużych firm, kwartalne zaliczki, zaczynające się od 7 miesiąca roku podatkowego.
Włochy	Sześć miesięcy po zakończeniu roku podatkowego	Dwie zaliczki 60% w czerwcu i 40% w listopadzie na podstawie podatku z rok ubiegły.

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie analizy przedstawionych w Tabeli nr 1 danych można sformułować następujące wnioski dotyczące metod poboru podatku CIT.

- podstawowym okresem rozliczeniowym podatku jest rok podatkowy, za wyjątkiem Estonii, gdzie podatek rozliczany jest miesięcznie,
- końcowe rozliczenie następuje po zakończeniu roku podatkowego w terminie od 3 do 12 miesięcy w zależności od przyjętego w danym państwie rozwiązania,
- w większości państw regulacje CIT nakazują płatność zaliczek w ciągu roku podatkowego. W Wielkiej Brytanii, Holandii i Grecji przedsiębiorcy nie opłacają zaliczek, podatek jest rozliczany jednorazowo w określonym terminie po zakończeniu roku podatkowego. W Grecji podatek może być po rozliczeniu, płacony w ośmiu ratach.
- zaliczki wpłacane są w zależności od rozwiązań w danym kraju w następujący sposób:
  - miesięcznie (zaliczki miesięczne)
  - kwartalnie (zaliczki kwartalne)
  - trzy razy do roku
  - dwa razy do roku (na ogół półrocznie)
- występują trzy metody ustalania wartości zaliczek płaconych w danym roku podatkowym:
  - na podstawie rzeczywistych dochodów osiągniętych w danym roku podatkowym,
  - na podstawie oszacowanych dochodów dla danego roku podatkowego,
  - na podstawie dochodów z lat poprzedzających rok podatkowy,

Zaprezentowane powyżej wnioski pozwalają na stwierdzenie, że przedsiębiorstwa, które znajdują się w różnych państwach, na skutek innych rozwiązań prawnych w kwestii poboru zaliczek na podatek CIT, działają niekiedy w zupełnie innym otoczeniu biznesowym, co wymusza na nich odmienne podejście do zarządzania finansami i płynnością.

4. Wpływ metod poboru podatku na strategię zarządzania płynnością

Przedsiębiorstwa, podlegające podatkowi CIT w Wielkiej Brytanii, Holandii, Grecji, nie są zmuszone do uwzględniania tej daniny w swoich przepływach pieniężnych w takim stopniu jak powinny to robić firmy znajdujące się w innych krajach. Znajdują się w korzystnej sytuacji, gdyż rozliczenie i obowiązek zapłaty, obarcza je raz do roku po zamknięciu roku

podatkowego. Sama zapłata musi nastąpić w okresie sześciu miesięcy lub dłuższym, po zakończeniu roku. Nie płacąc zaliczek w ciągu roku podatkowego, dysponują środkami, które przy zastosowaniu innych rozwiązań przekazywane byłyby do budżetu. Mogą przekazać je bieżącą działalność, unikając niekiedy finansowania zewnętrznego i związanych z nim kosztów.

Nie bez znaczenia jest też okres w jakim powstaje konieczność zapłaty podatku. Im więcej czasu, po zakończeniu roku firma ma na rozliczenie i zapłatę podatku, tym lepiej może się do tego przygotować, zabezpieczając środki na uregulowanie zobowiązań podatkowych. Mniejsza jest też wrażliwość na opóźnienia w płatnościach od kontrahentów lub gdy uzgadniane są długie terminy płatności. W przypadku, gdy przedsiębiorstwo w kolejnych latach zwiększa swój dochód, może finansować zapłatę podatku z wpływów lat następnych.

Metoda jednorazowego rozliczenia podatku nie naraża podatników na ponoszenie zbędnych wydatków, gdy ich działalność jest sezonowa w ciągu roku obrachunkowego. W szczególności ma to znaczenie, gdy największe dochody osiągane są w początkowych okresach roku a później firma ponosi straty. Przy jednorazowym rozliczeniu w opisanej sytuacji biznesowej nie powstają nadpłaty zaliczek z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

W sytuacji gdy rozliczenie podatku CIT następuje w formie zaliczek przedsiębiorcy zapewnienie płynności staje się bardziej skomplikowane.

Regulowanie miesięcznych zaliczek na podatek, w ciągu roku, obliczonych w oparciu o osiągnięty w tym roku dochód, wymaga monitorowania przepływów pieniężnych oraz wdrażania strategii podatkowych w celu zapewnienia bieżącej płynności firmy, w tym obsługi zadłużenia powstałego z tytułu podatku dochodowego.

Płacąc miesięczne zaliczki firmy nie uzyskują dodatkowych środków na finansowanie działalności. Możliwe też, że w przypadku kontraktów o długich terminach płatności, dłuższych niż terminy zapłaty zaliczki na podatek, przedsiębiorstwa będą zmuszone do skorzystania z finansowania zewnętrznego, co powoduje powstanie dodatkowych kosztów odsetkowych.

Jeżeli działalność przedsiębiorstwa podlega wahaniom sezonowym, które powodują wahania wyniku finansowego i podstawy opodatkowania, to możliwe jest powstanie sytuacji, w której zapłacone na początku roku zaliczki przewyższają podatek wynikający z rozliczenia rocznego i powstania nadpłata z tytułu podatku dochodowego. Brak tych środków w dyspozycji przedsiębiorstwa może powodować pogorszenie sytuacji finansowej i konieczność skorzystania ze źródeł zewnętrznych.

Miesięczne okresy rozliczeniowe, przy płatnościach zaliczkowych mogą okazać się zbyt krótkie dla prawidłowego gospodarowania środkami pieniężnymi. Mogą przez to powstawać zbędne nadpłaty podatku lub

zabraknie w przedsiębiorstwie środków na finansowanie działalności oraz bieżące regulowanie zobowiązań podatkowych. Przedsiębiorstwa stają się też wrażliwsze na zatory płatnicze ze strony klientów.

Metody poboru w formie zaliczek kwartalnych, za okresy czterech miesięcy, półrocznych, nie komplikują sytuacji finansowej w takim stopniu, jak ma to miejsce w przypadku zaliczek miesięcznych. Firmy dysponują większą ilością czasu na zaplanowanie wydatków oraz zabezpieczenie środków. Stają się mniej podatne na negatywne skutki opóźnień w płatnościach należności. Ich sytuacja finansowa nie ulega pogorszeniu, gdy ich działalność jest sezonowa, zwłaszcza, gdy wahania wielkości dochodu kompensują się w okresie rozliczeniowym (np. kwartału lub półrocza)

W niektórych państwach stosowane metody polegają na poborze stałych zaliczek podatku CIT (miesięcznych, kwartalnych, kilka razy do roku), których wielkość ustalana jest w oparciu o wyniki z lat poprzedzających rok podatkowy, lub też na podstawie oszacowania dochodu przypadającego na bieżący rok podatkowy. Zaletą tych metod jest stabilność w opłacaniu podatku. Przedsiębiorcy, z góry już wiedzą kiedy i jakie kwoty są zobowiązani wpłacić do budżetu oraz mogą te wydatki uwzględnić w planowaniu przepływów pieniężnych. Rozwiązania te są też korzystne dla firm, których dochody ulegają wahanom lub wzrastają w kolejnych latach. Dzięki nim, podmioty te nie będą wpłacały wyższych kwot z tytułu zaliczek, niż wynikałoby to z ostatecznego, rocznego rozliczenia. Wady stosowania takich metod ujawnią się, gdy dochody przedsiębiorstwa będą maleć w kolejnych latach, poprzez powstanie nadpłaty zaliczek podatku.

Jak zostało napisane na wstępie, podmioty rozliczające podatek dochodowy od osób prawnych w Polsce, zobowiązane są do wnoszenia na rzecz budżetu miesięcznych zaliczek, których wysokość ustalana jest na podstawie dochodu osiągnięto w rozliczonym roku podatkowym. Podatek za rok podatkowy ustalany jest do 31 marca następnego roku. Do tego dnia należy również zapłacić różnicę pomiędzy ustalonym na koniec roku podatkiem a wpłaconymi zaliczkami. W przypadku, gdy suma zapłaconych zaliczek przekracza kwotę należnego podatku, nadpłata jest zwracana w ciągu trzech miesięcy. Zgodnie z wcześniejszymi wnioskami jest to najmniej korzystna i najbardziej kłopotliwa dla przedsiębiorców metoda poboru podatku ze stosowanych w krajach Unii Europejskiej metod.

Polski ustawodawca, dopuszcza możliwość zastosowania w rozliczeniach, metody zwanej „metodą uproszczonych zaliczek”. Jak już zostało opisane to wcześniej stosujący ją podmiot oblicza zaliczki na podstawie dochodu wynikającego z zeznania podatkowego, złożonego w roku poprzedzającym rok podatkowy. Tak ustalony dochód jest dzielony przez 12 a następnie ustala się kwotę zaliczki zgodnie z obowiązującą w danym roku podatkowym stawką podatku. Rozliczenie podatku następuje do 31 marca po roku

podatkowym. Jest to metoda podobna wcześniej już opisywanej, polegającej na ustalaniu kwoty zaliczek w oparciu o dochód roku poprzedniego. Różnica polega na wyborze roku podatkowego na podstawie, którego ustalany jest dochód. W Polsce zaliczki są płatne, co miesiąc, gdy w rozwiązaniach stosowanych w innych krajach kwartalnie lub dwa razy w roku podatkowym.

W przypadku małych podatników, dozwolone jest stosowanie zaliczek kwartalnych. Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych, za małych podatników uważa te podmioty, których przychody w ciągu roku podatkowego są mniejsze niż równowartość 1 200 000 euro. Prawo do korzystania z rozliczeń w formie zaliczek kwartalnych mają też podatnicy, którzy w danym roku podatkowym rozpoczynają działalność

Podsumowanie

Podatki stanowią ważny i nierozzerwalny element powiązany z działalnością przedsiębiorców muszą być na bieżąco monitorowane. Wydatki na zapłatę zobowiązań podatkowych powinny być planowane z wyprzedzeniem, w celu zabezpieczenia środków na ich zapłatę a przed rozpoczęciem działalności oraz w trakcie jej prowadzenia powinna być stosowana optymalizacja podatkowa, pozwalająca na jak najlepsze wykorzystanie środków przedsiębiorstwa, w tym także poprzez odłożenie obowiązku zapłaty podatku w czasie. Dotyczy to także podatników podatku dochodowego od osób prawnych. Niniejszy artykuł jest próbą pokazania zasad działania różnego rodzaju metod poboru podatku CIT oraz wyjaśnienia w jaki sposób różne warianty wpływają na sytuację finansową przedsiębiorców. Za podstawę rozważań posłużyły rozwiązania przyjęte w poszczególnych krajach Unii Europejskiej. W oparciu o uzyskane informacje, zostały przedstawione najczęściej stosowane metody. Następnie, zostały określone możliwe konsekwencje, jakie ponoszą przedsiębiorstwa zobligowane do stosowania metod. Na zakończenie zostały przedstawione możliwości stosowania wybranych metod przez polskich podatników.

Bibliografia

1. Felis P., Jamróży M., Szlęzak-Matusiewicz J. (2010). *Podatki i składki w działalności przedsiębiorców* Warszawa: Wydawnictwo DIFIN.
2. Ickiewicz J. (2014). *Podatki, składki, opłaty, Fiskalne obciążenia działalności gospodarczej* Warszawa: Oficyna Wydawnicza SGH.
3. Mastalski R. (2014) *Prawo podatkowe* Warszawa: Wydawnictwo C.H.Beck.
4. Sierpińska M. Jachna T. (1993) *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych* Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Smoleń P. Wójtowicz W. (2015) *Prawo podatkowe* Warszawa: Wydawnictwo C.H.Beck.

6. Tyran Michael R. (1999) *Wskaźniki finansowe* Warszawa: Dom wydawniczy ABC.
7. http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/ (20.02.2015)
8. <http://www.pwc.com/gx/en/tax/corporate-tax/worldwide-tax-summaries> (20.02.2015)
9. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (ostatnia zmiana: Dz.U. z 2014 r., poz. 1644)
10. Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (ostatnia zmiana: Dz.U. z 2015 r., poz. 73)

mgr Andrzej Stolarski

andrzej.stolarski@uni.lodz.pl

University of Łódź, Institute of Finance, Department of Accounting and Finance of SMEs

The effect of pre-emptive methods and the maturity of the corporate income tax on the company's liquidity management strategy.

Analysis based on the solutions adopted in the European Union countries.

Key words: corporate income tax, liquidity, tax preferences, tax optimization

One of the primary responsibilities of business is the timely payment of taxes, including corporate income tax law, which occurs in all the countries of the European Union. This tax is charged on the capital companies, certain types of partnerships and other legal persons.

Despite the prevalence of this tax and similarities in the frame structure, meaning the object and the subject of taxation, there are many differences between particular countries of the European Union. As a rule the corporate income tax is accounted for on an annual basis, but its collection and payment shall be made in many ways.

Depending on the solutions adopted by a given country of the European Union, CIT may be levied in the form of advances during the tax year, every month or every quarter. Advances are determined on the basis of current income earned during the tax year, or on the basis of earlier years. In some countries, taxes are levied once a year, and the terms of settlement and payment of tax vary considerably between countries.

Corporate financial management requires special attention to liquidity which includes providing funds to meet tax obligations. In the case of the corporate income tax traders operating in different EU countries, due to the tax legislation, may use other strategies for managing liquidity.

CIT taxpayers in Poland, as a rule, are required to make monthly tax payments during the fiscal year. There are, however, in the Polish legislation on corporate income tax law, preferences that allow the company to introduce policies favorable for the company. These include: the ability to pay quarterly advances, payment in the form of simplified advances or change of the tax year.